Anul II. Nr. 5

Aprilie 1952

Ad me currendum est
in omni judicio
(De Imitatione Christi.
Lib. III. Cap. 46)

ÎNDREPTAR

FOAIE PENTRU GÂND ȘI FAPTĂ CREȘTINEASCĂ

EMIL PANAITESCU:

Diamantul Latinității

Ca popor am trăit dealungul secolelor în credința creștină, din lumina latinității și cu aspirația continuă de a ne sprijini pe țara originei noastre, Italia, și pe cultura popoarelor din occident.

În diferite perioade din trecut au venit asupra poporului nostru tiranii, multe și feroce. Ne-au prădat țara, ne-au jefuit bucuriile. Altădată, ca și în zilele de acum, ne-au amenințat să ne șteargă de pe fața pământului. Au încercat să ne schimbe ființa noastră ca popor, să ne desnaționalizeze, cu un cuvânt din secolul trecut. Noi, în tăcere și în lacrimi, am suferit.

Tiraniile s'au dus! Noi am deschis porțile bisericilor; cu smerenie am pășit până în fața altarului, am îngenunchiat. Am adus mulțămită lui Dumnezeu. Am ridicat lăcașuri de închinare. Am mers pe calea istoriei noastre, salvatoare și creiatoare. În perioada creiatoare, geniul lui Eminescu ne-a dăruit limpedea, eterna sa cugetare și simțire în forma fermecătoare a poeziei. Grigorescu, în pânzele sale neîntrecute, ne-a dăruit seninătatea cerului și căldura pământului românesc, ne-a dăruit „dorobanții", cu încrederea în vitejie, și pulberea carelor cu boi".

În lumina și cu conștiința latinității ne-am format, în numele ei am gândit și am simțit că putem vorbi și, de va fi să mai avem, ca popor, un rost pe lume, vom tresări de comandamentul tainic al firii și al sufletului nostru de a ne apăra și de a ne păstra credința creștină și latinitatea. Fără răzbunare, fără ură și fără vreo pornire, împotriva nimănui.

Așezați în răsăritul Europei, „în calea răutăților", insulă latină, într'o imensă și fără sfârșit mare slavă, păgâna dominație a semilunei ne-a împiedicat să participăm la marile mișcări de cultură ale Apusului, cari porniau mai ales din Italia.

Din secolul al XV-lea, de la căderea Constantinopolei, și până la începutul secolului al XIX-lea, apăsătoarea „cortină de plumb" a semilunii, în țările românești, a respectat biserica și sufletul poporului. „Cortina de fier" a secerii și a ciocanului urmărește distrugerea totală și în adâncime. Adăpost al sufletului și al culturii în perioada „cortinei" musulmane a rămas biserica, în dependență de ortodoxismul bizantin. Ci și în această perioadă, de dominație culturală slavo — bizantină, limba curată a poporului a rămas biruitoare. În puținele traduceri și tipăriri, de la început, străluceşte diamantul latinității. El limpezește, el luminează gândirea. Și tot diamantul latinității coordonează și încheagă fraza românească.

Latinitatea este constatată și înregistrată mai întâi de călătorii și de misionarii italieni. Nu vor întârzia s'o constate cronicarii Moldovei și ai Munteniei. Ei vor afla punctul de plecare al istoriei poporului român: originea de la Roma și latinitatea limbii. Punctul de plecare va rămânea neatins dealungul secolelor și va alcătui nucleul conștiinței noastre istorice.

Francesco della Valle, la 1532, a plecat din Italia, a ajuns la Târgoviște, a vizitat mânăstirea Dealului. A vorbit cu călugării mânăstirii și a înțeles de la ei că Românii știu că sunt de origine de la Roma.

În alte secole, alți umili, admirabili și curagioși călugări francescani, vor călători prin Muntenia, prin Transilvania și prin țara Moldovei. Se vor mira că înțeleg lim-

continuarea in pag. 3

FLAVIU POPAN:

ÎNVIERE

Cine a avut norocul să ia parte la slujba Învierii a Paștilor noastre a putut retrăi, aci în pribegie, vechile emoții de acasă: lumini care pâlpâie în noapte, ouă roșii, „Hristos a înviat", poezie . . . Se pare că în mulți cresc, odată cu aducerile aminte și începuturile de speranță pentru ziua de mâine.

Să fie această reînoire sărbătorească rezultatul credinței în învierea reală a lui Hristos, așa cum ne-o mărturisește Evanghelia? Nu mă îndoiesc că aproape toți Românii sunt sau se zic credincioși, prin tradiție. Dar la faptul însuși al Învierii reale a lui Hristos se gândesc prea puțini din cei care ascultă slujbă românească: ne este dovadă procentul mic al celor se apropie la Paști de Sfintele Taine. Și atunci emoția de Sărbători, descrisă cu mult sentiment în diferitele articole de Paști, ne-ar putea mai degrabă aduce aminte de unele observații făcute de Maupassant în spre sfârșitul novelei sale „Prima cuminecare", scrisă cu mult cinism dar și cu adâncă înțelegere a sufletului omenesc.

Atât în Biserica răsăriteană cât și în cea apuseană, atmosfera deosebit de sărbătorească a Paștilor se datorește unui motiv predominant: faptul istoric al Învierii lui Hristos. Dacă n'a înviat Hristos — spune Sf. Pavel — zădarnică este credința noastră. Căci Învierea stă oarecum la temelia creștinismului Toată concepția creștină despre vieață e condiționată de acest fapt al învierii lui Isus din morți.

Intâiu, fiindcă Învierea — ca orice fapt istoric, oricât de paradoxal s'ar părea — ne îndeamnă să credem în dumnezeirea lui Isus. Și nu putem concepe vreo formă de trăire creșinească ce nu pornește din credința că Isus este om adevărat și Dumnezeu adevărat.

Al doilea, fiindcă Învierea ne deschide poarta spre o lume nouă, care o întregește pe a noastră și oferă perspective mai largi pentru înțelegerea existenții. Cu Învierea Sa, Isus a rupt hotarele între ceeace numim noi moarte și vieață: din vieața noastră a trecut la „moarte" și din moartea noastră s'a reîntors, a treia zi, la „vieață". Am putea spune deci, că vieața totală — așa cum ne-a descoperit-o Isus prin Înviere — trece peste marginile universului și orizontului nostru, constând dintr'o circulație mai largă, în care sunt cuprinși amândoi termenii de „moarte" și „vieață" pe care noi îi socotisem contrari. Ea începe aci, dar se prelungește și continuă, tot atât de adevărată sau și mai adevărată, într'o lume căreea ne-am obișnuit să-i zicem „vieață de veci". Din această lume continuată, a supranaturalului, s'a reîntors Isus — făcându-ne-o astfel aproape tangibilă prin sculare Sa din morți, a treia zi.

Viziunea aceasta a vieții totale, fundată îndeosebi pe faptul real al învierii lui Hristos, e plină de consecințe practice. Noi suntem înclinați să judecăm parțial lucrurile, numai cu metrul lumii noastre și deaceea ajungem rareori la explicații mulțumitoare ale întâmplărilor omenești. Căci toate evenimentele se încadrează prin natura lor în perspectiva vieții totale — până dincolo de granițele orizontului nostru — și nu pot fi explicate integral, dacă nu ținem seamă, în acelaș timp și de unitățile de măsură ale acestei lumi suprafirești descoperite de Isus ca o întregire a lumii noastre.

În această nouă lumină — simbolizată oarecum de luminile credincioșilor aprinse în noaptea Învierii — istoria tristă și neînțeleasă a vremurilor noastre îmbracă un sens. Dece atâția morți, atâția condamnați și deportați, atâta trențuire a sufletului și batjocorire a chipului de om? Dece atâția ani de pribegie și ușile închise ale străinilor? Cu unitatea de măsură a lumii noastre, cu greu am putea înregistra un rezultat pozitiv pentru cei care au

continuarea în pag. 3

Arhanghelul **Gavriil** și **Femeile** de mir purtătoare, la Mormântul Domnului.
Miniatură din **Evangheliar**, Speyer, 1197. (Karlsruhe, Badische Landesbibliothek).

N. I. HERESCU:

Eternele învățăminte

Se împlinește anul acesta un pătrar de veac de când a plecat dintre noi **Vasile Pârvan.** Parcă a fost ieri, - și timpul gonește, gonește fără încetare.

Dar în ciuda timpului, uitarea nu trebue să se aștearnă peste figura marelui cărturar. Desigur, seriile de tineri care, de douăzeci și cinci de ani încoace, s'au perindat prin universități nu l-au mai putut cunoaște așa cum îl cunoscusem noi. Însă acestui tineret trebue — cu deosebire în vremile de azi — să se continue a i se înfățișa chipul spiritual al învățatului.

Nenumărate sunt motivele pentru care se cade ca opera lui Vasile Pârvan să rămână vie în viața culturală a poporului român. Dintre acestea, țiu să reamintesc aici trei, fiindcă acestea trei mi se par cele mai grăitoare în anii de durere pe care îi trăim acum.

Întâi, nu trebue uitat că Pârvan e un fiu al Basarabiei. Deși născut în Moldova, el se trăgea din părinți și moși basarabeni, care veniseră în țara pe atunci liberă, după ce provincia lor fusese cotropită de străin. Pârvan face parte din acea strălucită familie de frunți înalte pe care Basarabia a dăruit-o neamului nostru. Istoricul, linguistul, scriitorul Bogdan Petriceicu Hasdeu, omul de vastă și enciclopedică erudiție; Vasile Conta, filosoful de valoare universală; Vasile Pârvan, arheologul, umanistul, gânditorul, sunt mădulare din acelaș trunchi spiritual, hrănit de seva puternică a românismului dintre Prut și Nistru. Faptul că era basarabean îl lipește azi, pe Vasile Pârvan, încă și mai strâns de inima noastră.

Apoi, Pârvan este neostenitul săpător, care a scormonit în lung și 'n lat pământul patriei, spre a scoate din el amintirile cele mai scumpe, cele mai nobile ale românismului: amintirile romane. Săpăturile lui Pârvan au adus la lumina soarelui numeroasele mărturii -marmore, statui inscripții- care vorbesc lumii, în eternitate, de spița latină a Românilor. Săpăturile lui au fost în deosebi bogate și rodnice în Dobrogea; basarabean de origine, putem spune că Pârvan e dobrogean prin adopție, fiindcă acolo și-a petrecut el cel mai bun timp al activității sale arheologice.

În al treilea rând, ne amintim cu emoție că Pârvan este învățătorul care, îndată după unirea cea mare a Românilor din 1919, -deși profesor la cea dintâi universitate a țării- a voit neapărat să meargă la Cluj, pentru a face cursuri la cea mai tânără și atunci cea mai modestă universitate românească. Pârvan știa că la Cluj bătea inima Ardealului, și el dorea să asculte, să simtă, să înțeleagă acele bătăi de inimă.

Cursurile, ca și scrierile lui Pârvan din epoca de după unire au fost în special legate de preocupările sale de cugetător. Recitindu-le astăzi cu evlavie, culeg din ele o frază, — una singură, dar cât de cuprinzătoare! Acolo, la Cluj, în acea parte a pământului românesc care a dat, în decursul sbuciumatei noastre istorii, cei mai mulți eroi și cei mai mulți martiri, a scris Pârvan fraza aceasta:

„Nu eroul ci martirul reprezintă eflorescența cea mai pură a idealității omenești: cel care luptă, e **mare**, cel care suferă, e **sfânt**; și sfințenia e singura cale spre cer."

Au trecut douăzeci și cinci de ani dela moartea celui care a scris fraza aceasta. Poporul român n'a uitat calea spre cer. Cei care luptă, să se închine la cei care suferă.

PSALMUL 29

Preamări-te-voiu, Doamne, că m'ai liberat
și n'ai vrut să se bucure asupra mea
dușmanii!

Doamne, Dumnezeul meu, către Tine am
strigat

și Tu m'ai însănătoșat.
Dintru adâncuri, Doamne, ai scos sufletul
meu;
din mijlocul celor ce se pogorau în groapă
m'ai mântuit.

Psalmodiați Domnului, voi toți sfinții Lui
și aduceți mulțămită sfânt numelui Lui!
Căci mânia Lui durează doar o clipă;
bunăvoința Lui, viața întreagă.

De se ivește seara plânsul,
dimineața îi ia locul bucuria.
Zis-am, în îndrăsnirea mea:
„În veac nu mă voiu clătina!"

În bunătatea Ta, Doamne, mi-ai dat cinste
și putere;
dar abia Ți-ai ascuns fața și iată
m'am turburat.

Către Tine, Doamne, strig;
Îndurarea Dumnezeului meu cerșesc:
„Ce-Ți va folosi sângele meu
și coborîrea mea în groapă?
Oare țărâna Te va lăuda
și va predica statornicia Ta?

Auzi-mă, Doamne, și fie-Ți milă de mine;
vino-mi, Doamne, într'ajutor!"

Plângerea mea în horire ai schimbat-o;
m'ai liberat de haina doliului
și cu bucuria m'ai încins:
ca sufletul meu să-Ți cânte
și să nu mai tacă.

Doamne, Dumnezeul meu,
deapururea Te voiu lăuda!

(Traducere de OCTAVIAN BÂRLEA și GEORGE RACOVEANU, după LIBER PSALMORUM. Nova e textibus primigeniis interpretatio latina cum notis criticis et exegeticis. Roma 1945).

CĂRȚI

PROF. SEVER POP, **Les problèmes de la Toponymie et de l'Anthroponymie roumaines**, in **Actes et Mémoires** du Troisième congrès international de Toponymie & d'Anthroponymie, Louvain 1951; p. 87—96.

PROF. GRIGORE NANDRIȘ, **The development and structure of Rumanian**, in **The slavonic review**, London 1952, pag. 8—39.

NELLO MANZATTI, **Nostalgie**, zece cântece de inimă albastră. Editura «Cartea Pribegiei», Buenos Aires, 1952.

CALENDARUL AMERICA PE 1952, Cleveland, Ohio, pag. 216. Semnează: Aron Cotruș, Virginia Cotruș, Petru Lucaci, Iosef I. Crăciun, Simion Câmpeanu, George Dobrea, Dr. Ilarie Tolan, Prof. Vasile Posteucă, Prof. Alex. Cusin, ș. a.

Vierge de la douleur. Simon Marmion (1425 1489). Musée des Beaux-Arts, **Strasbourg** (Ecole Française).

MIRCEA ELIADE:

ZEU SOLAR ET Cnia

Vă mai aduceți aminte de teoriile, la modă acum 40-50 de ani, prin care se explica „mitul lui Iisus"? Unele din aceste „explicații științifice" supraviețuiesc încă și astăzi pe la periferiile culturii moderne; ele fac deliciile tuturor diletanților și semidocților care, în marele lor entuziasm spiritual, descoperă, dela o zi la alta, istoria religiilor — și într'o săptămână îi descurcă toate tainele. Iisus Christos? Un zeu ca toți ceilalți zei. Viața, pătimirea și învierea lui? Un mit, la fel cu toate celelalte mituri. Un zeu solar, ziceau unii „savanți";căci Iisus se naște la solstițiul de iarnă, atunci când începe să crească ziua. Mai de grabă un zeu al vegetației, își dădeau cu părerea alți „savanți", care citiseră pe Frazer: căci răstignirea, moartea și învierea lui Iisus au loc în miezul primăverii; și oare ceilalți zei ai vegetației — Osiris, Attis, Adonis — nu mor și învie și ei primăvara?! . . .

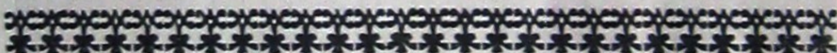
Trebuie să spunem că, spre onoarea lor, adevărații istorici ai religiilor n'au împărtășit niciodată asemenea „explicații științifice"; nu le-au împărtășit nici măcar acum cincizeci de ani, când multe lucruri care încep să se înțeleagă astăzi, nu erau încă înțelese (și nici *nu puteau fi înțelese* în văzduhul spiritualității oficiale de pe la 1900 . . .). Tot ce admiteau istoricii religiilor era că sărbătorile creștine se suprapuseseră în bună parte calendarelor sacre tradiționale, fie al judaismului, fie ale lumii mediteraniene. Ceeace era foarte firesc: căci Christos s'a întrupat ca să mântuiască întreaga omenire, adică, și pe vii *și pe morți*. (Și se va înțelege odată că creștinizarea calendarelor sacre tradiționale este o tainică și cutremurătoare încercare de mântuire a lumii pre-creștine, a miliardelor de oameni care s'au rugat, după priceperea lor, semnelor și zeilor pe care îi aveau; s'au rugat lor pentrucă nu cunoșteau pe Dumnezeul adevărat. Dar Iisus și-a vărsat sângele și pentru *cei morți*; El a coborât în Iad ca să mântuiască pe Adam, adică întreaga umanitate care trăise și murise *înainte* de Întrupare).

Zeu solar? Zeu al vegetației? Oamenii serioși nu-și mai pun de mult întrebarea aceasta. Unii văd în anumite mituri și rituale pre-creștine *prefigurarea* creștinismului. Aș îndrăzni să merg mai departe, spunând că întreaga viață religioasă a fost străbătută, până la Christos, de *nostalgia* Întrupării. (A se vedea, în acest sens, observațiile din *Traité d'Histoire des Religions*. pp. 38 sq.). Oare cum să nu fie astfel, când „Firea întreagă suspină după Înviere", când adică, chiar Cosmosul participă la drama căderii și mântuirii omului?!

Cât privește „Soarele" și „Vegetația", lucrurile sunt mai puțin simple decât și le închipuiau oamenii de știință de acum cincizeci de ani. În măsura în care Soarele și Vegetația au fost *valorificate religios*, nu mai aparțineau *lumii naturale*; adică, Soarele nu mai era un fenomen natural. Deveneau *hierofanii*, adică mănifestări ale sacrului; deveneau *semne* ale unei Puteri transcendente. Cred că am izbutit să arăt cu destule exemple, în *Traité d'Histoire des Religions*, că nicăieri pe pământ, la niciun popor, cât ar fi fost el de „primitiv", un obiect natural n'a fost venerat *ca atare*, ci întotdeauna a fost venerat în măsura în care manifesta *altceva*, adică o Putere care depășea modul lui de a fi. Nicăieri și niciodată n'a existat un cult al pietrelor, sau al arborilor, sau al apelor: erau venerate *anumite* pietre, și anumiți arbori, și anumite ape, când acestea încetau de a mai fi „obiecte naturale" și deveneau hierofanii. Adică, se venera *sacralitatea* care se arăta în pietre, în arbori, în ape . . .

Istoricii religiilor încep să-și dea seama, astăzi, de grava confuzie care se făcea până mai acum câțiva ani: confuzie între *obiectul natural* și *semnul religios* pe care-l *arăta* acesta. Pe plan religios, „Soarele" ca și „Vegetația" sunt *semne*: ele revelează omului pre-creștin sacralitatea Cosmosului („Sfințenia Firii pe care Tu ai făcut-o, Doamne" — din folclorul religios român). Semne și Puteri pe care, înțelegându-le, omul pre-creștin înțelegea *altceva* decât ritmurile și structura unor *fenomene naturale*. Pentru omul pre-creștin „Soarele" ca și „Vegetația" erau semne religioase care îi revelau taine din propria lui dramă spirituală.

Cât de departe suntem de „atmosfera", așa zisă raționalistă, a sfârșitului secolului XIX și începutul secolului XX, când se descopereau atât zeii solari și ai Vegetației, cât și „miturile lui Iisus"! . .

Creștinismul lichidează idealurile lumii antice; între altele și prin aceea că recunoaște nu numai existența de fapt a suferinței, dar — atitudine fundamental nouă — și drepturile ei la existență.

Nietzsche a crezut că poate arunca suprema insultă creștinismului, considerându-l drept o morală a sclavilor. E o eroare; chiar dacă ea vine dela un om de netăgăduit geniu. Mai întâiu creștinismul nu este o morală; el depășește cu mult limitele unor asemenea preocupări. Chiar desbrăcat de esența lui adânc religioasă, le depășește; încadrând toată existența într'o interpretare metafizică. Nietzsche nu avea de unde să o știe: într'o familie de pastori protestanți tradiția metafizică a creștinismului trebuia să fie de mult pierdută.

În al doilea rând, de sclavi nu putea fi vorba atunci când se cumpănește structura intimă a Evangheliei; căci recunoașterea drepturilor la existență a durerii nu duce la luptă în potriva ei, — e drept; dar nu duce nici la resemnare.

Știm de unde vine această falsă apreciere.

Nietzsche era prea adânc îndrăgostit de idealurile lumii antice și de imaginea unei forțe în continuă acțiune, pentru ca să-și poată însuși noua perspectivă care singură face cu putință înțelegerea creștinismului. Om de geniu, de sigur — dar . . . filolog clasic; și cu atât mai ancorat în antichitatea elină și mai legat de idealurile ei, cu cât era mai de geniu.

Nu există, nici din punct de vedere istoric, punți de legătură între lumea creștină și cea greco-indiană. Asemănările sunt superficiale și valabile numai pentru incompetenți. Stoicismul — formă premergătoare evangheliei? În nici un fel. Dela Zenon la Christos sunt deosebiri fundamentale, nu numai de natură și de inspirație, dar și de atitudine. Stoicismul acordă un caracter negativ bucuriei, și caută să o provoace înlăturând durerea. Creștinismul primește durerea ca o realitate, dar nu o neagă, ci O VALORIFICĂ.

Dela răstignire, lumea știe că nu durerea sau bucuria ca atare sunt hotărîtoare pentru suferința sau fericirea noastră; ci atitudinea pe care personalitatea noastră spirituală o păstrează în fața lor. Astfel durerea însăși poate deveni isvor de nesfârșită bucurie, dacă ea îndeplinește un rost și își capătă un sens în încordarea noastră înspre mântuire.

Această înaltă semnificație morală a durerii, creștinismul a găsit-o; ea stă în acțiunea purificatoare asupra sufletului. Askeză. Suferința nu poate fi pedeapsă trimisă nouă de Dumnezeu întru ispășirea păcatelor; ci tovarăș iubit și fericitor, prin care sufletele noastre se desprind de contingențele concretului, înălțându-se în sferele fericite ale libertății adevărate, - focul în care ele se lămuresc, binecuvântarea unui Dumnezeu îndurător care nu ne poate lăsa pradă năclăielii. Creștinismul este deslegarea dumnezeească a problemei lui Iov, pe care lumea antică nu o putea primi de cât cu revoltă legitimă, dar în potriva căreea nu era în stare să întreprindă nimic . . .

Christos a fost spânzurat pe lemn; și a suferit; omenește; dar nu atât pentru ca prin suferința lui să ne mântuiască; ci pentru ca prin pilda lui să ne învețe a ne mântui. Christos o fost răstignit — și a înviat. CU MOARTEA PRE MOARTE CĂLCÂND, — prin suferința lui înfrângând suferința.

Pilda este lămurită. Durerea e drumul mântuirii- — calea pe care ne putem câștiga pe noi înșine; minunile sunt la îndemâna ori cui, numai să știi a te înțelege, și a cere dela tine.

Mișcarea lumilor nu s'a săvârșit încă. Legea nouă e legea iubirii și a suferinței; dar ea nu e decât un drum. Cuvântul Apocalipsei stă încă neîmplinit; deci caută a pătrunde înțelesurile Crucii, și pregătește-te întru marea înnoire care va să vină.

NAE IONESCU

AL. GREGORIAN:

RUGA

Coboară'n larg solstițiul fumuriu
Pe funii lungi de funigei, de vânt
Oprește-o clipă echinocțiul frânt
Că truda-i grea și veacul mult prea lung

Și'n rada serii, lâng-acești pescari
Calici, poftim, Doamne, la cină:
Să bem din mustul de lumină
Al viilor lucrate peste ani.

Sunt stelele aproape de pământ
În pomul anotimpului bogat.
Eu le adun — umilul Tău argat —
Și Ți le pun în poală, rodii mari.

ASSISI

De trei zile Sfântul cântă și se'nchină:
„Lăudată fie pururi Sora Ploae
„Pentru muguri și mireazma din grădină
„Pentru vara ce mustește — afară
'n trunchiuri
„Doamne, ruga mea și imnul tău, Amin"

De trei zile Sfântul, din potir de rouă
Umblă să adape firele de iarbă.
Le tot cântă'n șoaptă; iar acuma plouă
Peste timp, peste turnuri, peste noapte.
Aud cerul cum se scurge peste plante:
Vor fi, mâine, roadele grădinii coapte.

O, primește-le și ospătează-Te
Cu ele și bine-mă-cuvântă.
În har și armonie mă'nvestmântă:
Rob să-Ți fiu bun și slava Ta s'o cânt!

VERONESE

(Filosoful)

Vastă, fruntea e boltire grea de gând
Peste pergamente sigilate,
Inspirat, penelul o ivi arzând.

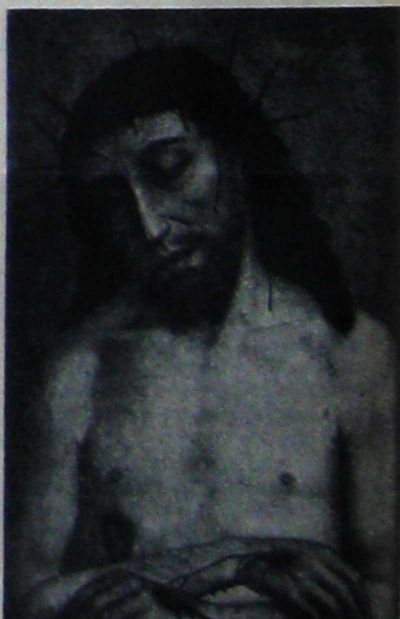
Cer și curcubee pe sacre palete.
Cine-i puse'n tâmplă gravele lumini?
Și pe umăr, cine, veacuri și planete?

Chipul care crește proaspăt din coloare
Nu de om, ci de mână de heruv
A fost scris în nișă cu cerneli de soare.

Au apărut:

FIDES ROMANA, Vol I. Nr. 1, Janvier - Fevrier 1952, Paris, pag. 47. Semnează: R. P. Fréderic Tailliez, Horațiu Borza, etc. **Revista începe publicarea catalogului Bibliotecii române, descoperită de curând la Strassburg.**

TRIBUNA, Anul I, Toamna - Iarna 1951-52, Nr. 3-4, pag. 100. Semnează: V. V. Tilea, Aron Cotruș, Mircea Eliade, C. Teodoru, Al. Busuioceanu, A. Munteanu, H. Comaniciu, L. Constantinescu, Traian Manea, C. Beza Daponte, Dem. St. Marin. —

Christ de Pitié. Simon Marmion (1425-1489). Musée des Beaux-Arts, **Strasbourg** (Ecole Française).

VASILE POSTEUCA:

PLUMB TOPIT

In vis suntem ca Tine: creatori.
Refacem lumea și trăim în ea.
Și-o tot greșim de mii și mii de ori,
De nu venim în zori cu nici o stea.

Suntem și dramaturgi și spectatori,
Când ne'ncruntăm pe scenă: măscărici . . .
Trenții, purtăm doar jocul de culori,
A tot ce Tu zidești prin veac și strici.

Și totuși: suntem veșnic mesageri
Visărilor spre țărmul de treznie.
Gustăm prin somn un miez suav al veșnicii
De tainicească, calmă, poeme.

Tu ești acolo. Eu Te pot cuprinde
Cu inima deschisă'n rugăciuni.
Imi cânți la geamul gândului, colinde
Și din adâncuri îmi trimiți minuni.

Cuvântă-mi în somnul bun ca pâinea,
Și lasă-mă să fiu într'însul treaz.
Să-mi rânduesc măcar odată gutra
In pragul Tău, obraz lângă obraz.

Cu mintea ca lumina ce se schimbă,
Din clipă'n clipă, nu mai sunt ce-am fost.
Tot adevărul s'a 'ncâlcit pe limbă
Ci numai Tu mai știi să-mi dai de rost.

REGĂSIRE

Aruncă totul. Du-te mai departe.
Chiar gândul vieții scoate-l și-l aruncă.
De stai în casa cu ferestre sparte
Te-or înjuga ispitele, la muncă.

Te du. Intr'una. Uite, cursul vieții:
Din mii de râuri albia-și adună
Și-și poartă spre oceane largi drumeții,
In veșnica prefacerii furtună . . .

Aduci prinosuri? Lasă-le să cadă;
Aruncă-te cu desnădejde'n valuri.
Te-ți ești de-apururi, singura dovadă.

Că nesfârșitu'n sfânta lui splendoare,
Te poartă către culmi de idealuri.
Aruncă totul . . . Soarele răsare . . .

INFORMATIUNI DIN R. P. R.

După efectuarea reformei monetare, magazinele de stat au vândut mărfurile, potrivit comunicatelor oficiale cu listele noilor prețuri, până în ziua de 2 Februarie. Incepând însă dela 3 Febr., aceleași magazine au început să urce prețurile sub pretextul calculării lor greșite. Astfel: uleiul comestibil a devenit 22 Lei litrul, în loc de 11 cum se anunțase; untura 26 Lei Kgr., în loc de 13; zahărul 16, în loc de 9; pastă tăiate 30 Lei Kgr., în loc de 15; un costum de haine bărbătești 900 Lei, în loc de 400, etc. In ciuda acestor urcări, magazinele au fost totuși luate cu asalt și golite de mărfuri, în special de țăranii care invadaseră Bucureștiul. Imbrâncelile și scandalurile au fost la ordinea zilei.

In acest timp, muncitorii cărora nu li se plătiseră salariile ci primiseră doar aconturi (80-100 Lei), fierbeau de mânie.

In ziua 7 Februarie (în unele întreprinderi: la 8), au început să se plătească salariile, recalculate în noua valută. Surpriza muncitorilor a fost mare. Indignarea lor și mai mare. Calculul fusese făcut: 1 la 200.

In ziua de 9 Februarie, muncitorii dela Fabrica „Titan" au baricadat intrările uzinei, au ocupat halele de fabricație și au proclamat greva de protest. In fruntea acțiunii: membrii de partid și responsabilii sindicali.

In câteva minute, exemplul lor a fost imitat de cei dela uzinele „23 August" și „Republica", iar după 2 ceasuri și de muncitorii feroviari dela faimoasele ateliere „Grivița Roșie". **La ora 11 a. m.: 20.000 muncitori din Capitală erau în grevă.** In fața porților acestor uzine, soțiile greviștilor se adunaseră în număr mare, vociferând și declarându-se solidare cu greviștii. La „Titan" a fost o busculadă în urma intervenției miliției. Urmări grave n'au fost însă. La celelalte uzine miliția nu a intervenit. In ședințe „fulger" (neoficiale), muncitorii și-au ales delegați care să se prezinte la Președinție pentru a expune doleanțele. In acelaș timp o coloană de cca. 2000 muncitori (și femei) dela „Grivița Roșie" s'a îndreptat spre locuința fostului lor tovarăș, Gh. Gheorghiu-Dej din Strada G. Cantacuzino Nr. 7, demonstrând și strigând: „Noi v'am pus, noi vă dăm jos!" „Reforma s'a făcut în profitul chiaburilor, a speculanților și a „vârfurilor" de partid!" Pentru acoperirea acțiunii, unii muncitori au strigat (și timid însă): „Trăiască Stalin!" Nici în fața locuinței lui Gh. — Dej miliția n'a intervenit.

I. V. E.

ARON COTRUȘ:

MIEZ DE NOAPTE

De 'ntunerec și de taine grea,
noaptea s'a oprit iar la fereastra mea,
și mă privește cum m'a privit de-atâția ani, ca pe-un brad,
fără cetini și fără vânat,
pe-o muche de stâncă,
pe care 'n străluri fulgerele cad,
fără schimbare, cum se mai clatină,
inima-și pământului negândrare începe . . .

Al gândului freamăt s'aude acum,
și'n pocnetele sobei: freamăt de pădure . . .

După ușa 'n care nimeni nu mai bate,
ca'ntr'o lesnică singurătate,
în adâncuri adun și adun:
sori și sori ce apun,
nemuriri ce se supun,
în setea de-a fi mai drept și mai bun . . .

In valuri de stejar din străvechi codri ardelenești,
ca sub un cer de povești,
peste-ale vieții nălucirii,
am înfrățit Apusul cu Răsăritul,
aspra Miazănoapte cu 'nflorita Miazăzi,
și Sfârșitul cu Nesfârșitul . . .

Din Tomisul acoperit de neguri și zăpadă,
Ovidiu vine 'n taină să mă vadă,
și-mi vorbește iar de viscol și de sciți,
de Marea Neagră, și de Geți . . .

Ca ape mari, ce cresc mereu, și pier și pier,
în nevăzute înălțări la cer,
intră Dunărea la mine, prin porți de fier,
ținte să învețe din furtuni, ca din carte,
și să le ducă, unduind, mai departe . . .

Vine alb, și gârbovit de ani și visuri, Kalidassa,
dar îmi cunoaște numele, și ulița și casa;
cu Homer și cu Virgiliu — împărați firii — albi,
din copilărie de taină îi știam,
și ca un școlar, cu sângele fierbinte,
de poveștile lor în vreau să-și mai aduci aminte . . .

aflanți și vice — regi pe timp și Univers,
de Lope, de Cervantes, de Calderon și Dante,
aflanți și vice regi pe timp și Univers,
în zarea sufletului meu parcă-aș zări-o,
spintecându-și drum prin uragan,
pe-un armăsar iberic, năstrușnic:
	umbra lui Traian
	în mândru mers,
spre-o albă Sarmisegetuză fără moarte,
pe care-o ducem peste veacuri mai departe,
peste năprasnice furtuni și peste zări albastre:
îngropată-adânc în sufletele noastre . . .

Uitând să se bată,
pe-o graniță mereu însângerată,
Francezul odihnește lângă Neamț:
parcă Rinul n'ar fi curs între ei niciodată! . . .

Ca lângă-un pisc de ceață și de sori,
un uriaș, clocotitor vulcan:
cu văz peste Pușkin: brad crescut în puhoi;
veghează Dante, sumbru suveran,
cu pas de diamant, pentru vecie scris,
în albe Florențe și'n Rome de vis . . .

Pe-aceleași poliți și'n mine se'nfilnesc mereu,
ai gândului crai, ai versului prinți,
din sute de zări și din sute de ginți,
cu crainicii sângelui și-ai graiului meu! . . .

Ca aduse deavalma de-o nebună furtună,
depărtările în preajma mea s'adună:
se desprinde din neguri, senină, măreață
icoana lui Goethe, ca o poveață
de luptă titanică și fără de hotare,
și de înaltă și aspră mustrare . . .

De taină eu stau cu cei dedeparte,
cu cei ce plecat-au în beznă și moarte:
intră zâmbind cu chipul lui bun,
Walt Whitman, alt Moș-Crăciun,
cu marea lui taină,
cu mireasma pământului în vorbă și'n haină . . .

Trecutu-mi-a pragul, și îmi aruncă
Ibsen, o privire ca o poruncă
de Wiking de cremene, cu sprâncenele crunte,
gata cu soartea pe culmi să se 'nfrunte . . .

In dulcile-alean-ului și-ale dorului ore,
în cari, afară plouă parcă pietre scumpe,
liniștea de vis în preajma mea o rumpe,
cu pas de fulg, Rabindranath Tagore,
ca rupt dintr'o albă, himalaică stâncă,
cu Indii, cari au fost și n'au fost încă . . .

Slavul, Teutonul, Ungurul și Românul,
uită care-a fost sluga și care, stăpânul;
uită că s'au războit și prădat întrecolaltă,
cu porniri de neînfrânt:
— robi ai aceloraşi cumplite ursite, —
pentru zdrențe de pământ,
duși de orbiri fără pace, și spor,
ațâțați de crunte uri, cari nu erau ale lor,
ca de năprasnice rachiuri, scump plătite . . .

Ca un stejar cu rădăcini până'n fund de pământ,
între ei mă simt și mai adânc al neamului din care sânt,
și totuși, frate bun cu cei de alte legi și datine;
om pe care nu-s furtuni să-l clatine,
fiu al glieī românești și rob al lui Cristos,
care deschide, bucuros,
celor ce, cu inimă și gând curat,
la poartă-i bat . . .

Și-așa, întârziat și 'ndărătnic Adam,
miruit mereu pe frunte de Isus, —
cu tot ce sânt, cu tot ce am
dela veacurile oarbe ce-au apus
prin munții vieții, prin prăpăstii, pe berde, —
gândul meu spre asfințit se pierde,
și ca oprit pe loc de-un nevăzut puhoi,
se'ntoarce din drum și vine 'napoi,
asemeni unui românesc proverb, deapururi verde . . .

VASILE POSTEUCA:

PĂRINTELE DUMINECA

Din poartă'n poartă, încolțit de toți,
Îl cunoștea ca pe Isus, norodul,
Neamul tuturor l-a frânt pe roți
Și prigonitu-l-a turbat Irodul.

Ci'n alte veacuri, stând cu voevozi,
A scris hrisoave și-a chemat sinoade.
Și-a cititorii în umbre dulci de Cozi
Psalmi noui, cu albăstreală de balade.

Mucenicit în rugi și abstinențe,
Ascultă'n el un strop de veșnicie.
Din umbra trupului legat în sihăstrie,
Bătrânul dascăl înțelege, știe . . .

Copil de sbenghiuri și de haz la turcă
Putea să fi crescut lângă ogor.
Dar l'a mânat spre alte culmi un dor.
Și-acum sărută crucea și-o aburcă . . .

Arhanghelul cu zâmbetul lui grav
I-a stat o clipă'n față prea mirat,
Cum nu l-a prins niciodată nici un zugrav:
— Luceafăr răsărit peste voievat . . .

Ci el tot urcă în genunchi și scrie
Cu chinul lui o nouă liturghie,
Și lacrima-i zidește curcubeu
Din ochiul inimii spre Dumnezeu . . .

Când bate lin lumina în ferești
El urcă'ncet, cădelniță spre seară,
Zâmbind din umbra minunatei frești:
— Pierdut în rugi, el a uitat să moară . . .

ÎNDREPTAR

Stau gândurile'n preajma Ta, cireadă,
Și-și rumegă sfinjenia tăcerii.
I-i dat țăranei mele să te vadă,
Să și se'nchine'n noapte ca ațerii,
De steaua Ta călăuzit spre-o radă;
Tu, drum al măreției și-al puterii,
Tu, tron al dragostei și-al învierii . . .

Te simt, adânc, cum mă strunjești din lut
Și-mi dai să beau parfumuri scuturate,
Prin mii de primăveri, din alt trecut,
Din somnuri pline de singurătate.
Mă simt acum din nou, la început,
Și vântul fericirilor mă bate.
O, țărm de vis, al inimii curate . . .

Chiar de m'arunci de-acum'napoi, în glodul
Acestei vieți de rob și ucenic,
E numai ca să se'mplinească rodul
Pe care eu cu graba mea ți-l stric:
— Din bobul putred să te urc în spic . . .
Tu, Inviere, scrisă cu prohodul,
Din noaptea mea te strigă tot norodul . . .

INFORMATIUNI DIN R. P. R.

In ziua de 12 Septembrie 1951, era nuntă la Brazi, comună situată la 10 Km. Sud de Ploești, dealungul unei șosele secundare care derivă din Șoseaua Națională îndepărtându-se spre Filipeștii de Pădure.

Potrivit obiceiului, la nuntă participă tot satul, mai cu seamă la hora care se încinge și care se'ntinde până'n drum. Când hora era în toiu, un șir de automobile venind dinspre București și voind să-și croiască drum, începe a claxona furios. Era Gheorghiu-Dej în persoană, împreună cu suita și escorta obișnuită. Țăranii nu s'au arătat grăbiți a „sparge" hora, iar unul din ei, ținând într'o mână paharul iar în alta sticla, s'a îndreptat spre mașini, cu intenția — după obiceiu — a invita pe grăbiții călători să cinstească în sănătatea mirilor.

Țăranul l'a recunoscut pe Gh. -Dej și încredințat că are în față „un om din popor", l'a îmbiat să închine. Secretarul General al P. C. rom. nu era însă dispus să bea cu țăranii. I-a făcut deci semn respectivului să se îndepărteze, iar pretorienii au început a striga cât îi lua gura: „Faceți loc! Faceți loc!" Țăranul care cinstise câteva pahare, înfuriat de această insultă (refuzul de a cinsti) i-a aruncat paharul cu vin în obraz, lui Gh.-Dej. Supoare în ambele tabere . . . In câteva clipe însă, țăranii mult mai numeroși, încălziți de vin și încurajați de gestul consăteanului lor au început a striga: „Nu suntem destul de buni pentru voi, golanilor! Boerii închinau cu noi; voi nu; voi beți numai cu Rușii, ne jupoiți pielea și ne sugeți măduva. Huiduo! etc. etc." In huiduielile întregului sat, convoiul a întors'o, făcând calea întoarsă. Țăranul cu pricina a fost arestat până'n seară de miliția locală. După 2 zile, un detașament de intervenție „M. A. I" și-a făcut apariția în sat arestând încă 3 țărani indicați ca instigatori. Toți 4 au fost împușcați, fără judecată, în curtea închisorii Securității din Ploești, din Strada Vasile Lupu, în ziua de 17 Sept. 1951.

I. V. E.

Icoana Maicii Domnului dela Radna-Arad

AMINTEŞTE-ŢI

O PREA CURATĂ FECIOARĂ MARIA

DE SCUMPA NOASTRĂ ŢARĂ ROMÂNIA

Acest supliment al numărului nostru de Paşti (pag. 5 şi 6) s'a tipărit din râvna şicu cheltuiala Părintelui P e t r u C a d a r u. Icoana «Maica Domnului dela Radna-Arad» s'a tipărit separat, pe hârtie specială, în 5 colori, în 3 mărimi şi în şase mii de exemplare, pentru Românii din exil. Se poate obţine dela: Pr. Petru Cadaru, 13 b, Vilgertshofen 5, bei Landsberg a. L.

VASILE POSTEUCA :

Paștele pătimirii românești

Se apropie și Sfintele Paști 1952. Peste neamul de-acasă se lasă tot mai grea piatra de mormânt a ocupației rusești, a jugului nedrept și sălbatec. Închisorile sfarmă tinerețea unei întregi generații de luptători. Pustiul Siberiei ucide populația pașnică a Țării. Îndobitocirea comisarului bolșevic, batjocorește bisericile, profanează mormintele, calcă sub bocanc sufletul plâns al mamelor și soțiilor, pervertește sufletul curat al copiilor noștri, trăgând în cumpăna morții însuși viitorul neamului.

Peste noi rânjește același crud provizorat al vieții dusă cu traista pribegiei în spate, de azi pe mâne, dela Anna la Caiafa, cerând milă Pilaților moderni.

Acasă bisericile vor fi goale. Luminile se vor aprinde numai din flacăra rugăciunii în sufletele prigonite și chinuite și vor pâlpâi în noaptea desnădejdii. Noi vom mușca din pâinea exilului și aducându-ne aminte de toate, gustul ei ni se va părea de iască.

Vin Sfintele Paști! Aproape două mii de ani de când mesagiul dragostei, adus în sânul omenirii de Mântuitorul nostru Isus Hristos, a fost atestat cu acceptarea crucii și a păstrării mormântului și a fost luminat și pecetluit pentru veac, de lumina cutremurătoare a Învierii. Dar omenirea n'a învățat nimic. Pilații s'au înmulțit. Încă un Paște al pătimirii romăești pe Golgota omenirii! Au țipat corbii desnădejdii, scriind prin văzduh cunună neagră de martiriu. Fruntea unui neam mândru a căzut, acoperită de strigătele altor răstigniți. Căci zarea întreagă e numai cruci. Apoi pământul s'a cutremurat și s'a făcut întunerec. Catapeteasma dreptății și a luminii s'a rupt în două. Un neam a fost coborât în mormânt și piatra grea a robiei i-a fost pusă pe piept. Și o păzesc soldații unei păcii de cimitir.

Există o parte inconștientă sau criminală a lumii noastre care apără monstrul dela Moscova, ca pe un copil legitim al ei. Și nu-i pasă de sfârșitul neamului nostru. De sfârșitul atâtor neamuri creștine.

Ne punem înfricoșați întrebarea: va învinge această parte a omenirii? E piatra de mormânt a neamului nostru definitivă?

Și din adâncul inimii ne vine răspunsul. Din desnădejdea orelor de meditație și rugăciune se înalță steagul unei lumini. Certitudinea că după jertfirea pe cruce și acceptarea mormântului, trebuie să vină Învierea. Acesta e mesajul mângâietor pe care ni l-a adus, prin propria Sa moarte și Înviere, reală, probată de istorie, acum aproape două mii de ani, Mântuitorul nostru Isus Hristos. Adevărul că jertfa conștientă pentru un ideal duce la biruință. Iar acceptarea mormântului, la înviere.

Din cumplita însângerare de acasă, care ne amenință neamul în însăși resistența sa biologică și din desnădejdea ce ne-o toarnă în suflete desordinea unei lumi înebunite de patimi și de strălucirea vițelului de aur, să ne ridicăm mângâiați și cutezători în lumina Învierii. Peste toate neînțelegerile și potrivnicile, va veni o zi a marei deslegări. Tiranii vor cădea fulgerați la pământ. Și piatra de mormânt va fi dată la o parte. Neamul nostru își va rupe cătușele de la mâni și-și va înălța fața plânsă și brăzdată de suferințe, în soarele Învierii.

Ne strângem sufletul plin de răni, sub crucea cea de demult și strigăm acest adevăr, această nădejde, în cele patru colțuri ale lumii unde destinul ne-a împrăștiat pe căile refugiului, pentruca fiecare din noi să și-l adâncească în inimă, să continue lupta și să se pregătească de ora întunecată când Dumnezeu ne va părăsi", deschizându-ne calea jertfei și a mormântului. Însă mai încrezători ca oricând strigăm acest adevăr celor de acasă, din închisori și de pe potecile pline de răsmeriță ale munților. Mulțimilor tăcute ale țăranilor care adunesc în ei liniștea de dinaintea marilor furtuni. La dânșii ne gândim acum. Lor vrem să le spunem că ziua ieșirii din mormântul robiei în largul libertății și al dreptății dumnezeiești se apropie. Hristos a înviat cu adevărat.

Și în numele Lui vor învia toți jertfiții și prigoniții. Se vor deschide toate mormintele. Și vor învia toate neamurile răstignite.

Înviere

...ai jertfiți în anii din urmă. Dar istoria celor care au căzut nu se oprește aci, la înfrângerea de astăzi. Morții de azi nu și-au sfârșit istoria, ci sunt vii în lumea reală de dincolo — prelungirea peste hotare a lumii noastre. Sfârșitul nostru al tuturor va fi continuarea acestei Vieți, una cu cea de acum dar deosebită în formă. Acolo vom vedea că suferințele au avut un rost și nu ne vom mai călca în picioare, ci vom fi frați: tocmai de aceea ne îndeamnă încă de pe acum biserica să iertăm unul altuia pentru Înviere și să ne facem frați. Și această lume nu e o închipuire sau fata morgana pentru sufletul însetat — cum a crezut-o Marx — ci o realitate nevăzută, fundată pe faptul dovedit istoric al învierii lui Hristos.

Acesta e fundamentul teologic al optimismului și al urărilor de sfintele Sărbători, care îi face pe creștinii de rit latin să cânte Aleluia, pe credincioșii ruși să se sărute cu generalitate în biserică, iar pe noi să ne manifestăm bucuria cumpănită și credința în biruința finală a binelui și a vieții asupra răului și morții.

FLAVIU POPAN

ALEXANDRU MIRCEA :

SUBT OCHIUL CANDELEI

Când încep să se turbure apele sufletu lui și când fruntea ostenită de frământări îmi cade grea pe masă, mă chiamă lumina candelei ce pâlpăie inaintea Ta cum chiamă opaițul gâzele nopții. În inimă simt gust de rugină; peste limpezimile sufletului sbateri fără rost și-au cernut zgura. Mi-e sete mi-e sete de improspătare și vin la Tine, izvor de apă vie, veșnic limpede și proaspăt . . .

Pacea catedralei mă îmbrățișează. Mă simt dintr'odată împăcat cu mine însumi. Fruntea se destinde, grumazul se pleacă, genunchiul se'ndoaie. Brațele sufletului se desfac larg, dornice să strângă în ele întreaga Ta nemărginire. Închid ochii. Lumea piere pentru mine și nimicurile ei se șterg Rămânem numai noi. Ochii Tăi sunt numai milă, privirea Ta chemare, brațele-Ți stau gata să mă cuprindă. Ochii mei se'nneacă în ochii Tăi, inima-mi suspină după Tine, sufletu-mi s'așterne la picioarele Tale. Gândul nimicniciei mele mă cuprinde. Dar cuvintele Tale picură untdelemn pe rana sângerândă. Sorb murmurul buzelor Tale, după cum pământul uscat de arșiță soarbe bogata ploaie. Mi-e ființa numai sete mi-e inima numai dor, mi-e tot gândul implorare. Cum aș dori clipa aceasta împreunată cu veșnicia, Doamne . . !

Tremur. Mi-e teamă de mine, de clătinările voii mele șovăelnice . . .

Tu știi că de atâtea ori lumea, destăinuindu-mi-se amăgitoare și plină de mincinoase farmece, a țesut zăbranic greu între noi. Chipul Tău s'a încețoșat; apărea ochilor mei atât de departe, șters și spălăcit. Am început a Te uita. În locul frumuseții nedescrise a Sfântului Tău Chip. patimile din mine și-au înfățișat din nou în suflet fața lor plină de buboaie. Fiarele din mine și-au regăsit dintr'odată ființa și în rânjet sălbatec s'au pornit să-mi sfârtece bucata de putregaiu a inimii. Peste mlaștinile sufletului pluteau grele umbrele morț i. Cea din urmă licărire de lumină se stinsese în mine așa cum se stinge neputinciosun muc plăcând de lumânare . . . Desamăgirea și cutremurul în fața prăpastiei morțiimele m'au adus din nou la Tine. Iar Tu m'ai tras afară din groapa desnădejdii așa cumai scos pe Lazăr din mormânt.

Isuse, scapă-mă de mine, desbracă-mă de mine, smulge-mă din mine! Descurcă-mă din păienjenișul preocupărilor fără de rost ca să pot respira în plin mireasma de crin a prezenței Tale pretutindeni. Tu vezi cum sufletu-mi se sbuciumă și geme. Desfă din aripile lui plumbul greu al aplecării spre deșarte bucurii pământene. Destramă valul de neguri al îndoielii ce uneori se coboară greu și rece peste fruntea-mi tremurândă ca să-mi năvălească în suflet, nestingherită, lumina Ta mai dulce ca un zâmbet de copil și mai mângâetoare decât mâna de mamă. Să înflorească în mine iubirea Ta ca un mugur ce-și desface petalele în râul de lumină al primăverii. Iubirea Ta la care râvnește acum și cea din urmă fibră a ființei mele . . . Fruntea mea să Te cugete numai pe Tine, să mă mistuie, nepotolit, numai dorul Tău. Să Te știu găsi pretutindenea și mâna Ta s'o știu vedea peste tot: în raza de lumină și'n chipul florilor, în zâmbetul soarelui și'n șopotul izvoarelor, în farmecul lunii și'n scânteierea stelelor, în pacea amurgului și'n prospețimea zorilor, în limpezimea cerului și'n deslănțuirea furtunii . . . Acestei mărețe simfonii a naturii, care necontenit se înalță către slava Ta, să-mi împreun vieața ca să fie și ea un cântec necurmat de mărire înălțat iubirii Tale.

O Doamne, învață-mă să Te știu vedea și în ochiul fratelui meu ce plânge lângă mine, se sbate lângă mine, se muncește și se cutremură în fața neputinței sale ca mine. Învață-mă să Te știu purta cu dragoste peste tot. Acolo unde desnădejdea strivește sufletul celor slabi, acolo unde tristețea domnește peste cei nebăgați în seamă, acolo unde-i sbucium și sbatere fără speranță, unde-i chin fără alinare, unde-i efort fără rod, unde-i desamăgire crudă și durere, durere . . . Urzește-mi haina sufletului din dragoste și zâmbet ca mâna mea să mângâie cu Tine, ca ochii mei să privească cu Tine, ca'n glasul meu să vorbești Tu.

Învață-mă să știu aduna în suflet durerea și truda fraților de departe, Isuse să știu suferi cu ei, să știu ispăși cu ei, să mă știu uita pe mine, pentru ei . . .

Orânduește-mi spre Tine gândurile toate, iar din inima asta fă-Ți piatră de altar unde iubirea Ta să ardă — candelă veșnic nestinsă — Isuse!

NAE IONESCU :

ÎNVIERE

A înviat Christos!

Sunt ani de când întoarcerea prăznuirii acestei cutremurătoare fapte ridică în mine aceeași tristețe: iarăși voiu ceti aceleași comentarii și voiu auzi aceleași interpretări. Proastă literatură protestantă, anemic efort de „cugetători" positiviști în nevoia slăbănoagă de a împăca domeniul rațiunii cu cel al harului. Ca și cum cine a intrat odată în împărăția harului se mai necăjește cu neputința rațiunii! Ce zadarnică bâiguială — științifică, dragă doamne! — în jurul unui FAPT simplu și evident! „Renașterea naturii", „mitul solar" și atâtea alte neputințe, pentru a escamota faptul năucitor, dar FAPT, al învierii după trup a lui Christos. Căci a înviat, așa cum o hotăra mai dinainte, de altfel, scriptura; și a fost, după trup, în mijlocul alor Săi, în același fel precis și real în care este în mijlocul nostru — trup și sânge — și va stărui să fie până la sfârșitul veacului.

A înviat, cum vom învia și noi, atunci când vor suna trâmbițele judecății din urmă, se vor rupe pecețile cărții și vor cădea zidurile carcerii vremii; adică la sfârșitul veacului. Aci e doară toată „taina"; care nu e, de fapt, nici o taină, ci numai o neînțelegere. Noi vom învia din morți la judecata de apoi. Adică atunci când se va sfârși istoria, și vor cădea încercuirile timpului și spațiului. Ne-am născut în timp; am murit în timp; vom învia însă dincolo de veac. Întocmai ca Christos; devenit om și jertfit în veac; dar înviat în afară de acesta, și rămas în mijlocul nostru după natura lui de înviat în afara veacului.

Cum se lămuresc toate! Și învierea, și prezența lui deapururea în mijlocul nostru! În sfânta împărtășanie este prezent Christos nu „în formă de" pâine și vin, ci existând în chip real ca trup și sânge. Nu e deci vorba de un simbol, de o prefigurație, ci de un fapt real. Și totuși . . . noi nu vedem acolo decât pâine și vin, de și este trup și sânge.

Ce înseamnează asta? Înseamnează că sunt mai multe planuri de existență; și că pentru fiecare din aceste domenii noi trebue să avem mijloace speciale de investigație. Că nu putem să înțelegem prin rațiunea noastră decât ceea ce cade înlăuntrul veacului; și că pentru ceeace este în afara lui avem nevoe de un alt instrument, în speță — al credinței. Din această lume de dincolo de veac face parte învierea după trup a lui Christos; care înviere, ca și înălțarea la cer, ca și prezența în mijlocul nostru, nu sunt minuni, decât în ordinea veacului și a rațiunii; dar sunt realități și existențe firești în ordinea care ține de domeniul credinței.

Simbol? Nu. Ci FAPT. Simbolic poate fi cel mult limbajul nostru. Faptele însă nu pot fi simbolice, ci numai fapte, pur și simplu. A înviat Christos. Nu Christos-Dumnezeu, ci Christos-Omul, anticipând învierea noastră la sfârșitul veacului. Anticipând-o, dar nu schimbându-i natura. Învierea Lui e la fel cu învierea noastră, și după cum noi vom învia la sfârșitul veacului, deci după încetarea acestuia, așa a înviat și El: în afară de veac.

Afirmând prin aceeasta existența mai multor lumi, de grade de realitate deosebite, sau mai exact comportându-se în chip deosebit față de Absolut.

Și astfel învierea nu este actul prin care noi am fost mântuiți; ci numai anunțarea și definirea lumii în care vom trăi după judecata de apoi.

„Christos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând . . ." Moartea lui, — deci jertfa lui este faptul hotăritor al mântuirii noastre Învierea este doar semn pentru viața veacului ce va să vie; deci nu a veacului care, pentru noi, este în acest moment.

Să lăsăm deci interpretările și încercările de a înțelege, și să mărturisim smeriți credința noastră nestrămutată:

„Și a înviat a treia zi după scripturi".

20 Aprilie 1930.

Diamantul Latinității

ba poporului. În scrisorile lor vor însemna cele văzute și cele auzite.

În perioada strălucitoare a umanesimului italian, Poggio Bracciolini, Flavio Biondo și Enea Silvio Piccolòmini, Papa Pio al II-lea, vor stabili și cu stăruință vor propaga adevărul: Românii sunt de origine de la Roma, limba lor este de origine latină.

Mare este minunăția bunului simț și a bunei credințe!

Poggio Bracciolini, la 1451, cunoaște colonia adusă de Traian în regiunile sarmatice. Fără comentarii notează: spun ochiu la **occulum,** deget la **digitum,** mână la **manum,** pâine la **panem** și multe altele.

Învățatul istoric și arheolog, Flavio Biondo, va constata și va caracteriza limba Românilor: vorbesc o limbă latină **„rustica"**.

Papa Pio al II-lea (adică Enea Silvio Piccolòmini) în scrisul său va rezuma și va precisa că Românii sunt de neam din Italia **"genus Italicum"** și că folosesc o limbă ca a Italiei **„lingua utuntur Italica"**.

Ceia ce au constatat umaniștii Italiei nu putea să nu impresioneze pe cărturarii Români când au început să cunoască limba latină. Asemănarea este atât de invederată, că nu e trebuință de studii filologice și gramaticale. O simplă paralelă clarifică și luminează. De la limba de origine latină se va ajunge ușor la originea noastră romană și nu va întârzia conclusia firească a unității noastre etnice. Mai târziu va apărea lupta pentru unitatea politică.

De la sine înțeles că învățătura talentaților noștri cronicari înseamnă și prima noastră aspirație culturală de a ne apropiia cu iubire și conștiință de Italia și de occident. Grigorie Ureche a învățat în școalele din Polonia. Inima i-a rămas legată de Țara Moldovei. **Simțla** că trebuie să scrie: **„ca să nu se înece anii cei trecuți, să nu se poată ști ce s'au lucrat".**

Învățații pot afla unele și altele de comentat în cronica lui Grigorie Ureche. Va veni însă vremea când simțirea creștină a cronicarului va fi înălțată la valoarea sa de creiație, iar talentul lui Grigore Ureche va inspira admirația neprețuită și de la toți cuvenită.

Învățase latinește. Asemănarea limbii Moldovenilor cu limba latină nu se putea să nu-i dea de gândit. A încheiat ca un adevărat istoric: „De la Râm (adică de la Roma) ne tragem și cu a lor cuvinte ni-i amestecat graiul . . . noi zicem pâne, ei zic **panis,** noi zicem carne, ei zic **caro,** găină — **gallina,** muiare — **mulier,** femeaie — **femina,** al nostru — **noster** și altele multe din limba latinească".

Biruit-a gândul va fi cugetarea istorică nemuritoare care va lumina scrisul lui Miron Costin. De la el avem cea mai caldă, cea mai frumoasă pagină despre Italia, de cât care alta mai frumoasă nu cunoaște literatura niciunui alt popor. Umaniștii Italiei și cronicarii din Țara Moldovei și din Muntenia au stabilit adevăruri cari se impuneau prin simplitatea lor. În urma lor, mulți învățați, din multe țări vor perfecționa metodele istorice și filologice. Vor aduna și vor discuta un material imens, sub toate aspectele. Unele chestiuni vor rămânea problematice, altele fără încheiere. Adevărul va rămânea unul, cel de la început: de la Roma ne tragem și limba noastră este de origine latină.

Diamantul latinității nicicând nu a putut fi întunecat de pulberea și zgura cărbunilor. Adevărul a fost respectat unanim, până în zilele prăpădului sovietic. În zilele tiraniei sovietice, filologii Români, spre a-și salva dreptul de a respira aerul în România, în **frică** și în **grabă** au căutat să-și apropríe învățătura unui filolog sovietic. Într'o bună zi însă a fost publicat articolul filologului Stalin, care a dărâmat pe filologul Marr.

A fost un cutremur! Bieții filologi de la București nu-și mai găsesc inima, nici mintea.

Toate sunt zădarnice. Dialectica marxistă, dialectica staliniană poate să tulbure pe cei robiți slavismului și poate să arunce confuzia în mințile cu pretenții științifice.

Latinitatea limbii române este apărată de cine a păstrat-o dealungul secolelor.

Ieri, astăzi și mâine: de poporul român.

EMIL PANAITESCU

INFORMATIUNI

În ziua de 10 Aprilie, în cursul unei solemnități care s'a desfășurat în saloanele Institutului Notre-Dame-de-Sion din Paris, sub președinția Mons. Jean RUPP, vicar general al Parisului pentru străini, s'a făcut instalarea noului Rector al Misiunii pentru Românii din Franța, Părintele Dr. Octavian Bârlea, Vice-Președinte al Misiunii române pentru Europa.

Au luat cuvântul Păr. Carol Capros, fostul conducător al comunității unite din Paris, Părintele Virgil Pârvănescu, din partea Bisericii ortodoxe din Europa Apuseană, Părintele Octavian Bârlea, Mons. Ion KIRK, Președintele Misiunii Române pentru Europa șiMons. Jean Rupp. Ansamblul coral Traian Popescu a executat două cântece religioase. Solemnitatea a fost încheiată printr'o recepție, la care au luat parte 150 de Români, într'o atmosferă de frățietate rar întâlnită până aci.

★

În înfăptuirea programului său de emisiuni în limbile popoarelor europene subjugate de Ruși, societatea de **Radio Free Europe** va păși la înființarea, în cursul lunii Iunie 1952, a unei noi emisiuni. (Până în prezent funcționează emisiunile pentru **Cehoslovacia, Ungaria** și **Polonia**). În luna Iunie se va hotărî între România, Bulgaria și Albania. Cum Românii (popor de 20.000.000 de suflete, cu universități, cu petrol, cu grâu, cu guri de Dunăre și Carpați) nu au vreo șansă înaintea Bulgarilor, rămâne de așteptat până spre toamna anului acestuia, când se va decide între Români și Albanezi: avem serioase șanse să le-o luăm înainte Albanezilor. (Dacă nu cumva, până atunci oamenii noștri «de răspundere» și denunțătorii nu vor isbuti să convingă pe generoșii susținători ai soc. Free Europe că absolut toți intelectualii români din exil stau, sau în slujba lui Stalin, sau sunt credincioși executori testamentari ai lui Hitler).

★

Comuniștii, din Praga până la Peking, au arestat, au închis, au condamnat la muncă forțată ori au împiedecat dela exercițiul funcțiunii: 2 Cardinali (Cardinalul Tien și Mindszenty), 27 Arhiepiscopi, 81 Episcopi, 19 Prefecți Apostolici, 6 Administratori Apostolici, 6 Vicari Generali, și 1 Vizitator apostolic.

În China (până în Februarie 1952, au căzut victimă prigoanei bolșevice 67 Păstori sufletești; în Rusia și în Țările Baltice 32; în România 15; în Cehoslovacia 6; în Albania 6; în Jugoslavia 6, în Ungaria 4; în Korea 4; în Polonia 3; ridicându-se astfel numărul lor la un total de 142 victime.

După această statistică elocventă, redactată în luna Februarie a. c. România ocupă un loc de frunte.

★

Părintele Protopop Emilian Vasilovschi, fost preot al Capelei Române din Berlin, a oficiat slujba Prohodului și a Învierii Domnului, împreună cu Arhimandritul Methodios G. Fugias, în biserica grecească din München, Salvator Platz. Slujba s'a oficiat în limba greacă și română (Evanghelia, Hristos a înviat, etc.).

★

Preoții Dr. Gheorghe Cosma și Vasile Mărgineanu împreună cu Profesorii: Marin, Iroaie, Vărzaru și Drăguțescu vor lua parte la Congresul Euharistic ce se va ține în a doua jumătate a lunii Mai, la Barcelona.

★

În Dumineca Floriilor a fost hirotonit în preot Emanuil Sotomayor, călugăr iezuit de cetățenie spaniolă, care a luat ritul român și ne-a învățat limba. Ceremonia religioasă a avut loc la Roma.

★

Vasile Luca este încă Vicepreș. și Secretar al Partidului. Date biografice: Născut la Turia, în Secuime, fost lăcătuș la Atel. CFR. Brașov. Membru al C.C. al P.C. încă din ilegalitate. Condamnat de mai multe ori, a evadat în 1935, ducându-se în Spania unde a făcut parte din „Brig. Intern." A luptat apoi în „maquis" — ul francez. În URSS, împreună cu Ana Pauker, a organizat Div. „Tudor Vladimirescu". În ierarhia partidului: Nrul 4.

SCRISOAREA APOSTOLICA A SFANTULUI PARINTE PIUS XII CATRE EPISCOPII, CELLALT CLER SI POPOR AL ROMANIEI

VENERABILES FRATRES AC DILECTI FILII
SALUTEM
ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM

„VERITATEM . . . , facientes in caritate" (Eph. 4, 15), dum tristissimas consideramus condiciones, in quibus Catholica Ecclesia apud vos versatur, contineri non possumus quin et christianam vestram, qua in exemplum praestatis, fortitudinem dilaudemus, et maerenti conqueramur animo, quod sacra catholicae religionis iura imprimisque eidem debita libertas in gravissimum sint discrimen adducta. Quamobrem paterna postulat voluntas, qua omnes, quotquot habemus in Christo Fratres et filios, ac vos praesertim amplectimur, ut ea vobis impertiamur solacia, quae in praesentibus rerum angustiis possumus; utnempe per has litteras vos quasi praesentes alloquamur, vobisque asseveremus Nos aerumnas aegritudinesque participare vestras, atque ad Deum misericordiarum Patrem Nostras pro vobis admovere preces, quibus quidem totius catholici orbis supplicationes coniunguntur.

At apostolici officii, quo tenemur, conscientia postulat ut vocem extollamus Nostram, Dei Ecclesiaeque causam defendentem; „non enim possumus aliquid adversus veritatem, sed pro veritate" (2 Cor. 13, 8). Siquidem ea Nobis perspecta sunt, quae quantaque hactenus tolerastis mala: novimus sacrorum Antistites nullos iam apud vos haberi, qui libere queant suas gubernare Dioeceses, suos sacerdotes moderari, suisque e laicorum ordine filiis opportuna tradere praecepta ac normas. Omnes enim fuere e suis deturbati sedibus, ac vel in carcerem detrusi, vel longe a suis relegati gregibus. Quamobrem illud, non sine lamentabili detrimento, evenit: „Percutiam pastores et dispergentur oves gregis" (Matth. 26, 31: cfr. Zach. 13, 7). Exploratum praeterea habemus Orientalis Ritus Ecclesiam, quae apud vos catholicorum numero ac virtute tantopere floret, publica lege deletam considerari, eiusque sacra aedificia atque instituta ad aliud fuisse destinata, quasi id esset in eorumdem catholicorum optatis ac votis; plurimas religiosorum virorum ac mulierum sodalitates dissolutas fuisse, ac litterarum disciplinarumque scholas, in quibus adulescentes humanae christianaeque sapientiae lumine ab iisdem sodalibus collustrabantur, et ad morum integritatem virtutisque nitorem succrescebant, quasi rei publicae infensas ac perniciosas prohibitas fuisse aliisque demandatas; sacerdotes non paucos, idcirco quod suam avitam fidem arctissimamque cum hac Apostolica Sede coniunctionem retinebant, idcirco quod nullo modo volebant christianam suam relaxare constantiam, maculare conscientiam, officium prodere, vel extorres in ignotas fuisse regiones deportatos, vel ad metalla, ad labores coactos, vel denique in carcerem coniectos, ubi adhuc miseram, sed ante Dei bonorumque oculos gloriosam, traducunt vitam.

Huc accedit quod, in tanta librorum, ephemeridum ac volitantium paginarum colluvie, nulla catholicis facultas datur suam scriptis extollendi vocem; qua quidem veritas refulgeat, ac sacra Ecclesiae iura in sua luce in tutoque pro viribus reponantur.

Facile igitur ipsa Catholica Ecclesia ita describitur atque effingitur, quasi infensa sit atque inimica rei publicae. Atqui omnino patet eos, qui recte christiana praecepta sequantur et in vitae usum pro facultate deducant, nemini procul dubio cedere in patria caritate, nemini in civili observanda potestate in editisque normis obtemperando, modo ne eaedem aliquid imperent, quod naturalibus, divinis, ecclesiasticisve legibus repugnet. Quod igitur vos, Venerabiles Fratres ac dilecti filii, insectationibus, omneque genus aerumnis idcirco vexamini, quia catholicam vestris animis inditam tuemini fidem, id quidem non dedecori, sed honori, non infamiae, sed gloriae vertitur. Vos videmini Nobis, videmini cordatis omnibus, quotquot possunt veritatem cognoscere, ac libere suam proferre vocem, quasi primaevae Ecclesiae renovare fastos; atque adeo Nos, qui paternum erga gentem vestram gerimus animum, quique eos peculiarissima caritate adamamus, qui „persecutionem patiuntur propter iustitiam" (Matth. 5, 10), eorum vincula deosculari cupimus, qui in carceribus iniuste detenti, pro avita religione lacessita, pro sacris labefactatis institutis, pro aeterna suorum populorum salute in discrimen adducta, lacrimant atque elanguescunt, magis quam pro privatis cuiusque suis cruciatibus deperditaque libertate. Oculos, animos, fiduciamque vestram ad Caelum convertite; reminiscamini, Venerabiles Fratres ac dilecti filii, praemium inibi vobis reservari, beatitudinis nempe fulgorem, qui nescit occasum; reminiscamini catholicos omnes una Nobiscum, communi Patre, ubique terrarum incensas ad Deum admovere preces, ut ipse benignus tot dolorum angustiarumque finem maturet; ac pacem animis, pacem populis, pacem Nationibus omnibus concedat; illam dicimus pacem, quae sanctissima religionis iura in tuto ponat, quae privatae uniuscuiusque conscientiae dignitatem libertatemque tueatur, quae gentes omnes, nulla habita iniusta disparitate, inter se amico foedere coniungat. Hanc Nos pacem cupimus, ac iam diu loquendo, suadendo operandoque commendavimus; non eam autem, qua Ecclesia in servitutem redigatur, cum probe noscamus, oppressa, vel sublata religione, ipsa rei publicae labare fundamenta neque posse cives prosperitatem felicitatemque veri nominis assequi.

Iam in patriae vestrae annalibus praeclara enitent christianae fidei, constantiae, fortitudinisque exempla. Antiquissima siquidem aetate, ut memoriae traditum est „cum Durostori, tum Axiopoli ac Tomis martyres habentur, qui sanguinem pro Christi nomine profuderunt. Et quamvis praeter martyrium ab iisdem factum, nihil aliud de eorum vita dignoscamus, id tamen, cum sine dubio constet, satis profecto loquitur" (A. A. S. 1937, p. 421). Horum martyrum vos quodammodo filii estis; atque adeo „fratres mei dilecti, stabiles estote et immobiles; abundantes in opere Domini semper, scientes quod labor vester non est inani in Domino" (1 Cor. 15, 58).

Ac quemadmodum sacro martyrum cruore iam terra vestra purpurata fuit, ita apostolico sudore irrorata. In iis autem, qui nullis parcentes laboribus christianum nomen atque humanae divinaeque sapientiae cultum apud vos invexere, peculiari luce renidet S. Niceta, Episcopus Remesianensis, qui, quarto exeunte saeculo atque ineunte quinto, indefatigabilis exstitit istius populi apostolus. Per eum didicere maiores vestri „resonare Christum corde Romano, placidamque casti vivere pacem" (S. Paulin. Nol. carmen XVII; Migne P. L. 61, 488-489). Is praeterea non modo patres vestros Evangelii praeceptis christianaque virtute excoluit, sed posteris etiam eximiae doctrinae suae documenta reliquit, quandoquidem „composuit simplici et nitido sermone" haud mediocris ponderis scripta (cfr. Gennadius, De viris illus. c. 22; Migne P. L. 58, 1073).

Quodsi decursu temporis, ob gravissima rerum adiuncta, gentis vestrae aditus ad hanc Apostolicam Sedem paene interclusus fuit, numquam tamen est catholica fides apud vos restincta; quin immo vixdum potuit, iterum revirescere coepit, quasi antiquissimae aetatis voci fideliter respondens. Ad vos hodie pertinet, Venerabiles Fratres ac dilecti filii, hanc eamdem auscultare vocem, haec eadem imitari exempla. Difficultates, impedimenta, discrimina procul dubio vobis non deerunt; at neque defuere maioribus vestris, qui eadem forti animo superarunt.

Pergite igitur, ut facitis, invicta animi firmitate insectationes, angores, aerumnas tolerare; pergite exsilium, carcerem rerumque omnium iacturam pati, potius quam vestram eiurare fidem, arctissimamque cum hac Apostolorum Prnicipis Sede dirumpere, vel relaxare coniunctionem. Ac pro certo habeatis divinae opis auxilium, supplicibus imploratum precibus, numquam esse vobis defuturum.

Fore confidimus, ut haec hortamenta Nostra, haec flagrantissimae caritatis Nostrae testimonia ad notitiam vestram pervenire queant, ex iisdemque omnes salutiferam vim supernumque sumatis solacium; ita quidem ut ea, qua soletis, indomita fortitudine praestare atque enitere contendatis. Ut facile cernere est, Dei, Ecclesiae animarumque causa agitur; numquam igitur animo concidendum est; numquam ea, quae christiana conscientia imperat, quae divina praecepta iubent, neglegenda vel praetermittenda sunt, sed constantia summa alacritateque indefatigabili, nullo non tempore sunt incolumia servanda, ac pro viribus ad effectum deducenda. Aderunt profecto vobis praesentissima tutela ac patrocinio validissimo ii Sancti Caelites, quibus gloriatur Patria vestra; aderit imprimis a Caelo Deipara Virgo Maria, quam vos incensa pietate colitis, quaeque vobis filiis suis, tam in gravi discrimine positis, ea ab Unigena suo superna impetrabit munera, quibus tantopere indigetis; aderunt denique, una cum Nostris, catholici orbis preces, quae, sacra quasi contentione facta, id a misericordiarum Patre implorabunt, quod Nobis, quod vobis, quod bonis omnibus in votis est: liberam nempe ac plenam facultatem privatim, publice vestram profitendi religionem, eiusque instituta, normas ac praecepta sarta tectaque servandi.

Conciliet id vobis, caelestium gratiarum auspex paternaeque voluntatis Nostrae testis, Apostolica Benedictio, quam vobis singulis universis, Venerabiles Fratres ac dilecti filii, amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die XXVII mensis Martii, anno MDCCCCLII, Pontificatus Nostri quarto decimo.

PIUS PP. XII

„VERITATEM FACIENTES"

Publicăm aci, în redacția ei latinească scri-
soarea Sfântului Părinte **Pius XII** către cle-
și poporul român. Extraordinara importanța
acestui document - care ne amintește de scri-
sorile Sfântului Pavel către fiii lui sufletești -
nu va scăpa niciunui Român căruia soarta cre-
dinței creștine pe pământul românesc nu-i este
indiferentă. Adresată - precum este firesc - cre-
dincioșilor români care suferă pentru credința
lor creștină predicată de Biserica romană, scri-
soarea Episcopului Romei nu face deosebire
între Românii care într'adevăr înțeleg să măr-
turisească pe Hristos, cu inimă bărbătească,
așa cum îl mărturisește Biserica **una, sfân-**
catolică și apostolică. Scrisoarea aceasta apos-
tolică se adresează tuturor **„celor prigoniți**
pentru dreptate"; catolicilor și ortodocșilor
- clerici și mireni - care sunt prigoniți pentru
credința lor în Hristos; se adresează tuturor
credincioșilor ai căror păstori au fost înlăturați
prin violență, precum și tuturor celor ajunși
sub toiagul năimiților. („Dar năimitul și cel ce
nu este păstor - nefiind ale lui oile - vede lupul
venind și lasă oile și fuge; și lupul le răpește
și le risipește" **Ioan, X, 11-13**).

După cuvintele de salutare și de binecuvân-
tare și după motivarea scrisorii (singura cale
de contact cu credincioșii, cu putință în vre-
mea persecuției), Sfântul Părinte scrie:

„Știu că la voi nu mai există nici un Episcop
care să poată păstori liber dieceza sa, să-și în-
drumeze preoții și să dea instrucțiuni și norme
potrivite mirenilor . . ."

Și mai departe:

„Pentru Noi și pentru toți cei care pot cu-
noaște adevărul și-și pot spune liber cuvântul
voi păreți a reînnoi strălucirile Bisericii pri-
mare; și deaceea Noi, care nutrim față de po-
porul Vostru sentimente părintești și învăluim
în deosebită dragoste pe acela „care suferă
prigoniri pentru dreptate" (Mat. V, 10), **am vrea**
să sărutăm lanțurile celor care, pe nedrept în-
temnițați, plâng și se întristează pentru ata-
curile împotriva religiunii, pentru sfintele in-
stituții ruinate, pentru mântuirea veșnică a po-
poarelor lor ajunsă în primejdie mai mult de-
cât pentru suferințele proprii și pentru liber-
tatea lor pierdută".

Asigurându-i că dreptatea dumnezeească va
pune capăt nedreptei prigoane, că pacea
„care apără demnitatea și libertatea de con-
știință a fiecăruia" va veni, Sfântul Părinte se
oprește asupra trecutului de mândrie al neamu-
lui nostru românesc:

„În analele patriei voastre strălucesc deja
splendide pilde de credință, de statornicie și
de tărie creștină. Într'adevăr, în vremi foarte
îndepărtate, după cum se pomenește din vechi
„la Durostor, la Axiopoli și la Tomi se află
martiri care și-au vărsat sângele pentru numele
lui Hristos. Și cu toate că din viața lor nu se
cunoaște nimic altceva fără numai martiriul
suferit de ei, acesta - fiind mai presus de orice
îndoială - vorbește destul de elocvent" (A. A.
S. 1937, p. 421). **Voi sunteți, oarecum, fiii a-**
cestor martiri și prinurmare „frații mei iubiți
fiți statornici, neclătinați, sporind totdeauna în
lucrul Domnului, știind că osteneala voastră în
Domnul nu este deșartă!" (I Cor. XV, 58).

Amintindu-ne că pământul românesc, înroșit
odinioară de sângele sfânt al martirilor a fost
totodată stropit și de sudoarea apostolică,
Sfântul Părinte ne rechiamă în amintire râvna
marelui apostol, cântat de Sfântul Paulin de
Nola: Niceta de Remesiana.

„Printre acela care, fără să caute la os-
teneală - spune scrisoarea - **au adus până la**
voi învățătura creștină și cultul înțelepciunii
omenești și dumnezeești, strălucește în lumină
specială S. Niceta, Episcopul Remesianei, care
spre finele secolului IV și începutul secolului
V, a fost apostolul fără odihnă al acestui po-
por. Datorită lui strămoșii voștri au învățat
„să laude numele lui Hristos cu inimă romană
și să trăiască în sfințenie, în liniște și pace"
(S. Paulin Nol. Carmen XVIII, Migne P. L. 61
488-489).

Este bine că sunt amintite în acest prețios
document poemele Sfântului din Nola (353-431)
«Ad Nicetam redeuntem în Daciam», — poeme
date uitării. Cei care au cercetat istoria creș-
tinismului în părțile Dunărene își mai aduc
aminte de caldele versuri ale sfântului:

O quibus jam tunc resonabit illa
Gaudiis tellus ubi tu rigentes
Edoces Christo fera colla miti
Subdere gentes!

Sau:

Nam simul terris animisque duri,
Et sua Bessi nive duriores,
Nunc oves facti duce te gregantur
Pacis în aulam.

Et Getae currunt, et uterque Dacus . . .

În părinteștile cuvinte de încheiere ale scri-
sorii apostolice recunoaștem spiritul rugăciunii
Sfântului Pavel pentru fiii lui sufletești:

«Iară Dumnezeul păcii să sdrobească pe Sa-
tana subt picioarele voastre încurând!». (Ro-
mani XVI, 20).

G. R.

★

Mons. Aloisiu Tăutu a trimis o frumoasă scrisoare de mulțumită Sfântului Părinte pentru scrisoarea „Veritatem facientes" adresată Românilor. Preoții și laicii români din Roma s'au asociat acestui act de recunoștință.

INDREPTAR apare odată pe lună. Redacția și Administrația: Dr. Flaviu Popan München 5, Kapuzinerstraße 38 DEUTSCHLAND, US-ZONE.